

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนา ลุล่วงไปได้ด้วยดี สถาบันการเงินเป็นตัวจักรสำคัญในการระดมเงินออมจากประชาชนและธุรกิจต่าง ๆ ทั่วประเทศ แล้วนำเงินที่ระดมได้นี้ให้กู้ยืมแก่ธุรกิจและอุตสาหกรรมที่ต้องการเงินทุน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในกิจการทางเศรษฐกิจของประเทศ สถาบันการเงินที่มีบทบาทมากที่สุดในการระดมเงินออมคือ ธนาคารพาณิชย์ โดยกระทำในรูปแบบของการรับฝากเงิน

เงินฝากของธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุด และเป็นหนี้สินที่มีจำนวนมากที่สุดในบรรดาหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ โดยมีจำนวนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 76 ของหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (ตัวเลขเฉลี่ย ณ สิ้นปี พ.ศ. 2526) / ความเจริญเติบโตของธุรกิจธนาคารพาณิชย์และความนิยมเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อธนาคารจะมีมากน้อยเพียงใด อาจดูได้จากปริมาณและแนวโน้มของเงินฝากว่าเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร ดังนั้น ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปจึงปรากฏว่า ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มักจะตั้งเป้าหมายในการหาเงินฝากของแต่ละปีไว้ และใช้วิธีการต่าง ๆ แข่งขันกันหาเงินฝาก เช่น กำหนดรูปแบบต่าง ๆ ของเงินฝาก กำหนดวิธีการจ่ายเงินและอัตราดอกเบี้ย ตลอดจนการแข่งขันในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไป เป็นต้น สำหรับปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยได้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากยอดเงิน 58,747.7 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2517 มาเป็น 119,036.3 406,036.6 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2526 จะเห็นได้ว่าในระยะ 10 ปีปริมาณเงินฝากได้เพิ่มขึ้นประมาณ 6 เท่าตัว และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้น ถ้ามีการศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ จะทำให้สามารถคาดคะเนแนวโน้มของปริมาณเงินฝากในอนาคตได้อย่างมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อธนาคารพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
ในระหว่างปี พ.ศ. 2507¹³ - 2527³³
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์
ในประเทศไทย เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยอะไรบ้าง และปัจจัยแต่ละอย่างนั้นมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝาก
อย่างไร และมากน้อยเพียงใด
3. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการพยากรณ์ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

ข้อสมมติฐาน

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ใน
ประเทศไทย ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศทั้งสิ้น, ปริมาณเงินทุนหมุนเวียน, อัตราดอกเบี้ย
เงินฝาก, จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และปริมาณเงินให้กู้ยืม

ขอบเขตของการศึกษา

1. ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2507¹³ ถึง พ.ศ. 2527³³ จาก
ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. การวิเคราะห์นี้จะนำปัจจัยที่สามารถวัดเป็นตัวเลข (Quantitative Data) เข้า
มาเป็นตัวแปรในการสร้างตัวแบบ (Model) ของเงินฝาก ส่วนปัจจัยที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเลขจะ
ไม่นำเข้ามาเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ด้วย เช่น ความผันผวนทางการเมือง, การเงินนอกระบบ,
ความพอใจของผู้ฝาก ฯลฯ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝาก
ของธนาคารพาณิชย์ด้วยก็ได้
3. เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเป็นธนาคารระบบสาขาสามารถ
ขยายสาขาทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด แต่ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ปัจจุบัน
ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้มีสำนักงานหรือสาขาอยู่ในเขตกรุงเทพฯ เท่านั้น ซึ่งในการ

วิเคราะห์จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝาก
ดังนั้น จึงกำหนดให้ใช้แต่ตัวเลขและสถิติของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย เท่านั้น

วิธีการศึกษาและค้นคว้า

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. ศึกษาและค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งของ
ในประเทศและของต่างประเทศ

ข. รวบรวมข้อมูลที่เป็นตัวเลขและสถิติจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ค. จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารของธนาคารบางแห่ง
เกี่ยวกับวิธีการในทางปฏิบัติของการบริหารเงินฝาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. วิเคราะห์ข้อมูลโดยทฤษฎีการถดถอยและสหสัมพันธ์ (Multiple Regression
and Correlation Analysis) และการพยากรณ์อนุกรมเวลาของ Box + Jenkins ได้ใช้
โปรแกรม SPSS^x (Statistical Package for the Social Sciences) โดยประมวลผล
ด้วยเครื่อง IBM 3031 ภายใต้ระบบ OS/VS 1 ที่สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ในการพยากรณ์อนุกรมเวลาแบบ Classical ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
TSER 3 โดยประมวลผลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ APPLE

ค. ในการคัดเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ ได้ทำการทดสอบขั้นต้น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ
รูป ABSTAT ประมวลผลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ EPSON

ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคาร
พาณิชย์ในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการคาดคะเนแนวโน้มของปริมาณเงินฝากในอนาคตได้
อย่างมีเหตุผล

2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้อง จะได้นำไปศึกษาเป็นแนวทางที่เป็น
ประโยชน์สำหรับข่า่งงานของตน

คำจำกัดความ

- ธนาคารพาณิชย์** ความหมายของธนาคารพาณิชย์ที่ได้กล่าวถึงในวิทยานิพนธ์เล่มนี้หมายถึง เฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์จำนวน 16 ธนาคาร ไม่ได้หมายรวมถึงสาขาส่งเงินของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505
- สาขาธนาคาร** หมายถึงสาขาของธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการ เฉพาะภายในราชอาณาจักร ไม่รวมถึงสาขาของธนาคารพาณิชย์หรือสาขาประเภทตัวแทนที่ดำเนินงานอยู่ในต่างประเทศ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย